

Sygn. akt I C 454/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2017 roku

Sąd Rejonowy w Chełmnie Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSR Julita Preis

Protokolant: sekr. sąd. Małgorzata Beska

po rozpoznaniu w dniu 06 września 2017 roku w Chełmnie

sprawy z powództwa : B. W. , R. W. i małoletnich : K. W. (1) oraz W. W. (1) , w imieniu których działa przedstawiciel ustawowy matka B. W.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

orzeka:

I. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...)

(...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki B. W. kwotę 29 000,00 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2015 r. roku do dnia zapłaty.

II. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...)

(...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda R. W. kwotę 27 193,84 zł (dwadzieścia siedem tysięcy sto dziewięćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt cztery grosze) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2015 r. roku do dnia zapłaty.

III. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...)

(...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda K. W. (1) kwotę 13 000,00 zł (trzynaście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2015 r. roku do dnia zapłaty.

IV. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...)

(...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki W. W. (1) kwotę 13 000,00 zł (trzynaście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2015 r. roku do dnia zapłaty.

V. Oddala powództwo w pozostałej części.

VI. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. z tytułu kosztów procesu :

- na rzecz powódki B. W. kwotę 774,40 zł (siedemset siedemdziesiąt cztery złote czterdzieści groszy)

- na rzecz powoda R. W. kwotę 431,69 zł (czterysta trzydzieści jeden złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy)

- na rzecz powoda K. W. (1) kwotę 812,21 zł (osiemset dwanaście złotych dwadzieścia jeden groszy)

- na rzecz powódki W. W. (1) kwotę 812,21 zł (osiemset dwanaście złotych dwadzieścia jeden groszy).

VII. Nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Chełmnie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 4040,04 zł (cztery tysiące czterdzieści złotych cztery grosze) z tytułu części nieuiszczonych kosztów sądowych , od uiszczenia których powodowie byli zwolnieni.

VIII. Odstępuje od obciążania pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi powodów i ustala , że poniesie je Skarb Państwa.

I C 454/15

UZASADNIENIE

Powodowie: B. W. , R. W. oraz małoletni K. W. (1) i małoletnia W. W. (1) , działający przez przedstawicieli ustawowych - rodziców B. i R. W. w pozwie skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. domagali się :

- zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki B. W. kwoty 44.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią córki K. W. (2) w wyniku zdarzenia z dnia 10 lutego 2015 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 28 marca 2015 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda R. W. kwoty 46.193,84 zł , na którą składa się kwota 44.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią córki K. W. (2) w wyniku zdarzenia z dnia 10 lutego 2015 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 28 marca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kwota 2.193,84 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu zmarłej K. W. (2), na podstawie przepisu art. 446 § 1 kc , wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 28 marca 2015 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda - małoletniego K. W. (1) kwoty 19 500,00 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią siostry K. W. (2) w wyniku zdarzenia z dnia 10 lutego 2015 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 28 marca 2015 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki - małoletniej W. W. (1) kwoty 19 500,00 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku ze śmiercią siostry K. W. (2) w wyniku zdarzenia z dnia 10 lutego 2015 r., wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 28 marca 2015 r. do dnia zapłaty;

- zasądzenia od strony pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości po 2.400,00 zł wraz z opłatą skarbową za pełnomocnictwa w kwocie 85,00 zł,

W uzasadnieniu swego żądania powodowie wskazali , że w dniu 10 lutego 2015 r. w miejscowości D. (gm. P.) miał miejsce wypadek komunikacyjny, w którym kierujący pojazdem marki A. (...) o nr. rej. (...), D. R. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, nie dostosowując prędkości oraz techniki jazdy do warunków i wyjeżdżając z łuku drogi na prostym odcinku stracił panowanie nad pojazdem, który dachował. Na skutek wypadku podróżująca jako pasażer pojazdu - K. W. (2) - odniosła obrażenia ciała w postaci m.in. wieloodłamowego złamania kości czaszki, uszkodzenia mostu mózdzku i rdzenia kręgowego oraz złamania pierwszych dwóch kręgów szyjnych z oderwaniem pierwszego od podstawy czaszki, w wyniku których zmarła. Pojazd sprawcy wypadku ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń, co pozostaje bezsporne. Strona powodowa, działając przez pełnomocnika, dokonała zgłoszenia szkody pismem z dnia 13.03.2015 r. Pismami z dnia 16.03.2015 r. pozwana potwierdziła przyjęcie zawiadomienia o szkodzie i zażądała uzupełnienia dokumentacji. W wyniku przeprowadzonego procesu likwidacji szkody, pozwany wydał dnia 27.03.2015 r. decyzję, w której przyznał zadośćuczynienie za doznaną krzywdę po śmierci K. W. (2) w wysokości po 1.000,00 zł na rzecz powodów - rodziców K. W. (2) oraz w kwocie po 500,00 zł na rzecz powodów – rodzeństwa K. W. (2) . Przyznając zadośćuczynienie na rzecz powodów, pozwany przyjął przyczynienie poszkodowanej do powstania szkody na poziomie 95%, odpowiednio pomniejszając świadczenia przyznane powodom. Strona powodowa nie zgadzała się zarówno z przyjętą przez pozwanego wyjściową wysokością

świadczeń, jak i z przyjętym stopniem przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody. W związku z powyższym pełnomocnik strony powodowej złożył odwołanie od decyzji pozwanego w piśmie z dnia 10.04.2015 r. W odpowiedzi na pismo strony powodowej, pozwany wydał dnia 15.04.2015 r. decyzję, w której podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko, odmawiając jakichkolwiek dalszych wypłat. W ocenie powodów stanowisko pozwanego jest rażąco niesprawiedliwe i sprzeczne zarówno z zasadami współżycia społecznego, kompensacyjną funkcją zadośćuczynienia, jak i ugruntowanym orzecznictwem, dlatego też zdecydowali się oni dochodzić roszczeń na drodze postępowania sądowego.

Powodowie wskazali, że żądanie w zakresie zadośćuczynienia po śmierci K. W. (2) znajduje oparcie w art. 446 § 4 kc, który to przepis daje podstawę do przyznania najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zgodnie z przyjętą w polskim prawie techniką legislacyjną, prawodawca posługując się w akcie normatywnym danym terminem dąży do jego znaczeniowej jednolitości. Zasada ta ma szczególny wydźwięk w przypadku terminów o podstawowym znaczeniu dla danej gałęzi prawa, do których w prawie cywilnym bez wątpienia należy pojęcie zadośćuczynienia. W związku z powyższym, dopuszczalne jest stosowanie w drodze analogii odpowiedniego orzecznictwa wypracowanego w sposób generalny, tj. oderwany od danego stanu faktycznego, dla spornego znaczenia pojęcia „zadośćuczynienie za krzywdę” w rozumieniu art. 446 § 4 kc. Zadośćuczynienie powinno obejmować całokształt doznanej przez powodów krzywdy oraz przynosić utraconą przez cierpienia psychiczne równowagę emocjonalną (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2008 r., sygn. akt II CSK 536/07; LEX nr 461725). Nadto, zadośćuczynienie powinno stanowić odczuwalną wartość ekonomiczną (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2008 r., sygn. akt III KK 349/07, Biul. PK 2008/4/7 oraz bezpośrednio związany z przepisem art. 446 § 4 KC wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 r., sygn. akt I PK 145/10, M.P.Pr. (...) - 483).

Powodowie B. i R. W. w wypadku z dnia 10.02.2015 r. stracili najstarszą córkę, która w chwili śmierci miała zaledwie 17 lat. Nie ulega wątpliwości, że więź łącząca rodzica z dzieckiem jest jedną z najsilniejszych, jaką może wytworzyć i pielęgnować człowiek. Bezspornym także pozostaje fakt, że przedwczesna śmierć dziecka jest największą tragedią, jaka może dotknąć rodziców i w ich odczuciu jest sprzeczna z naturą ludzkiego życia. Przez 17 lat powodowie B. i R. W. dbali o zdrowie, wychowanie i edukację swojej córki K.. Pomimo bardzo młodego wieku, była ona osobą niezwykle dojrzałą i wrażliwą, która miała jasno sprecyzowane plany oraz cele i konsekwentnie do nich dążyła. Nigdy nie sprawiała problemów wychowawczych i była dla rodziców źródłem rosnącego poczucia dumy. Jej nagła śmierć całkowicie dezorganizowała życie powodów. W jednej chwili stracili dziecko, z którym wiązali wiele nadziei i planów. K. W. (2) była osobą bardzo aktywną, żywiołową, która wprowadzała do życia rodzinnego dużo radości, mobilizując domowników do wspólnych wycieczek, czy uczestnictwa w wydarzeniach towarzyskich. Najgorsze po jej śmierci jest poczucie pustki. Powód R. W. podkreślił, że dzień śmierci córki, był najgorszym dniem w jego życiu, ciągle odczuwa ogromny ból po stracie K.. Powodowie B. i R. W. wskazali, że nie pogodzili się ze stratą, a okres żałoby po śmierci córki trwa nieprzerwanie do dnia dzisiejszego. Przeżycie to będzie im towarzyszyć do końca życia. Rozmiary doznanej przez powodów krzywdy potęgowane są przez okoliczności samego wypadku. W chwili zdarzenia powód R. W. zaniepokojony dłuższą nieobecnością córki udał się do pobliskiego parku, aby jej poszukać. Gdy poszukiwania nie przyniosły skutku, powód udał się do swojego kolegi, skąd zadzwonił na Policję. Powód otrzymał wówczas informację o wypadku, jaki miał miejsce w miejscowości D.. Funkcjonariusze Policji nie informowali początkowo o tym, kto brał udział w wypadku i czy były ofiary śmiertelne. Powód R. W. natychmiast udał się na miejsce wypadku, gdzie - ku jego rozpacz - dostrzegł ciało swojej córki. Nie da się słowami opisać uczuć i emocji, jakie towarzyszyły mu wówczas. Widok zakrwawionych zwłok swojej córki odcisnął na psychice powoda niebywale piętno. Traumatyczne wspomnienia z nim związane niejednokrotnie powracają wzbudzając u powoda rozpacz i niesamowity ból. Do dnia dzisiejszego powodowie B. i R. W. nie mogą się pogodzić ze śmiercią córki; nadal wierzą, że wszystko co się wydarzyło to tylko zły sen, a K. nadal żyje. Powodowie wspominają zmarłą, jako dobrą i grzeczną córkę, z której osiągnąć byli bardzo dumni. Poszkodowana była dobrą uczennicą i utalentowaną biegaczką, osiągała liczne sukcesy na bieżni. Córka powodów udzielała się także charytatywnie, czynnie uczestnicząc w wolontariacie Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Rodzice ubolewają, że nie będą mogli cieszyć się dalszymi sukcesami swojego dziecka, ukończeniem szkoły, studiów, nie wyprawią jej wesela, nie zobaczą jak córka zakłada własną rodzinę. Pomimo ogromu cierpienia R. W. stara się być silny, aby móc wspierać cierpiącą żonę i młodsze dzieci, jednak starania te okupione są niezwykle głębokim

cierpieniem psychicznym i tłumieniem wszelkich negatywnych emocji w sobie Powodowie nie mogą pogodzić się z faktem, że tak młode życie zostało przerwane, że odebrano ich córce szansę zaznania poczucia spełnienia zawodowego, miłości, macierzyństwa. Śmierć K. W. (2) wywołała w życiu powodów niesamowitą pustkę, której nic nie jest w stanie wypełnić. Obecnie żal i ból pozostały po utracie córki powodowie próbują ukoić spędzając długie godziny nad jej grobem i oglądając wspólne fotografie. Pewnym jest jednak, że żal i tęsknota za zmarłą córką będą towarzyszyć powodom do końca ich życia.

Wiadomość o śmierci K. była wielkim szokiem także dla młodszego rodzeństwa poszkodowanej - W. i K. W. (1). Rodzeństwo było ze sobą bardzo zżyte, zawsze mogąc liczyć na wzajemne wsparcie. Utrata siostry odbiła się na całej rodzinie poczuciem pustki i osamotnienia, wprowadzając do domu rodzinnego powodów atmosferę bólu, rozpacz i przygnębienia. Relacje, jakie występowały między poszkodowaną a młodszym rodzeństwem można określić jako bardzo zażyłe. Intensywność więzi wzmacniana była przez fakt, że poszkodowana dzieliła wraz z rodzeństwem jeden pokój. Po zdarzeniu, powodowie W. i K. W. (1) zmuszeni są spać przy zapalonym świetle, gdyż odczuwają lęki, mają kłopoty ze snem. Nie potrafią sobie poradzić ze śmiercią ukochanej siostry. Ciągłe rozpamiętują traumatyczne wydarzenia z dnia 10.02.2015 r., stale zadając sobie pytanie, dlaczego musiało dojść do takiej tragedii. Całą trójkę łączyła wyjątkowa bratersko - siostrzana więź, która została brutalnie zerwana przez tragiczną śmierć K. W. (2). W wieku zaledwie 13 i 14 lat powodowie W. i K. W. (1) doznali ogromnej traumy, która będzie miała niewątpliwie negatywny wpływ na ich dalszy rozwój psychofizyczny. Powodowie zostali w brutalny sposób uświadomieni o nieuchronności śmierci i postawieni przed koniecznością uporania się ze stratą jednej z najbliższych im osób. Ich życie zostało wywrócone do góry nogami, na nowo muszą teraz odzyskać radość i nauczyć się żyć bez siostry, na której zawsze mogli polegać. Z pewnością nie tak powinno wyglądać dzieciństwo powodów, które wskutek tragicznej śmierci siostry wypełnione zostało przez ból, przygnębienie, poczucie lęku i utraty bezpieczeństwa.

Mając na względzie rodzaj relacji łączących powodów ze zmarłą K. W. (2), ogrom cierpienia doznanych wskutek jej śmierci, powodowie B. W. i R. W. żądają zapłaty kwoty po 44.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią córki, natomiast powodowie K. W. (1) i W. W. (1) kwoty po 19.500,00 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci siostry. Powyższe wynika z wyjściowego założenia kwoty 90.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia dla powodów B. i R. W. oraz kwoty 40.000,00 zł na rzecz powodów W. i K. W. (1), przy jednoczesnym uwzględnieniu dotychczasowych wypłat w wysokości 1.000,00 zł na rzecz powodów B. i R. W. oraz 500,00 zł na rzecz powodów W. i K. W. (1), a także przy przyjęciu przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody określonym przez powoda na co najwyżej 50%. Odnosząc się do poziomu przyczynienia przyjętego przez pozwanego na 95%, powodowie podnieśli, iż jest on rażąco zawyżony i nie znajduje odzwierciedlenia w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy. Poszkodowana, jak wynika z akt sprawy karnej i zeznań świadków, nie spożywała wraz ze sprawcą alkoholu. W momencie wsiadania do samochodu, którym kierował D. R., a na miejscu pasażera znajdował się chłopak poszkodowanej A. F., nie była świadoma tego, czy kierowca pojazdu jest trzeźwy i czy ma uprawnienia do jego prowadzenia. Z zasad doświadczenia życiowego można wysunąć wniosek, iż wsiadając do samochodu i decydując się na jazdę z kierowcą, pasażer kieruje się swoistym domniemaniem posiadania przez niego odpowiednich uprawnień. Nadto, nie można przyjąć, że poszkodowana jest odpowiedzialna za manewry wykonywane przez kierowcę. To nie poszkodowana kierowała pojazdem i nie ona miała wpływ na utratę przyczepności przez pojazd, skutkujące dachowaniem. Przyjęcie przez pozwanego stopnia przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody na poziomie 95%, sugeruje praktycznie wyłączną winę K. W. (2) - pasażerki pojazdu - do powstania szkody. Nie bez znaczenia powinien być także fakt, iż sprawca przyznał się w całości do winy za spowodowanie wypadku. Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności faktycznych w niniejszej sprawie, zasadnym pozostaje ustalenie przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody na maksymalnym poziomie 50%.

Strona powodowa wskazała też, że na podstawie art. 446 § 1 kc powód R. W. domaga się zwrotu kosztów, które poniósł w związku z pochówkiem córki K. W. (2). Wysokość kwoty zwrotu jest uzasadniona udokumentowanymi kosztami, poniesionymi przez powoda w związku z organizacją pogrzebu zmarłej. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego II CR 556/81 „Obowiązek zwrotu kosztów pogrzebu na podstawie art. 446 par. 1 kc obejmuje zwrot kosztów bezpośrednio z pogrzebem związanych (jak przewóz zwłok, nabycie trumny, zakup miejsca na cmentarzu

i in.), jak również zwrot wydatków, odpowiadających zwyczajom danego środowiska. Do tych wydatków zalicza się koszt postawienia nagrobka (w granicach kosztów przeciętnych, jeżeli nawet koszty rzeczywiste były znacznie, np. z uwagi na materiał lub wystrój nagrobka, wyższe), wydatki na wieńce i kwiaty, koszty zakupu odzieży żałobnej i in. Do tych wydatków należy zaliczyć także wydatki na poczęstunek biorących udział w pogrzebie osób, przy uwzględnieniu okoliczności konkretnego przypadku, skoro jest to zwyczaj w zasadzie powszechnie przyjęty, zwłaszcza jeżeli jest w danym środowisku stosowany, i dotyczy przede wszystkim krewnych zmarłego (bliższych i dalszych członków rodziny), jak również innych osób bliżej z denatem związanych [...].

Mając powyższe na uwadze zwrot kosztów pogrzebu jest w niniejszym przypadku jak najbardziej uzasadniony. Żądana w pozwie suma 2.193,84 zł uwzględnia wypłaconą kwotę 243,76 zł i została pomniejszona o 50%.

Powodowie wskazali też, że początkowa data, od której powodowie żądają odsetek od zadośćuczynienia za krzywdę wywołaną śmiercią K. W. (2), wynika z faktu, że pozwany wydając dnia 27.03.2015 r. merytoryczną decyzję w sprawie, znajdował się już w posiadaniu wszelkich informacji i dokumentów pozwalających na właściwe określenie wysokości powstałej szkody. Skoro pismo pozwanego datuje się na dzień 27.03.2015 r., zasadnym pozostaje żądanie odsetek liczonych od dnia następnego tj. od 28.03.2015 r.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o :

- odrzucenie pozwów małoletnich powodów - K. i W. W. (2) oraz o zasądzenie od każdego z w/w powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.
- oddalenie powództw wszystkich powodów w całości;
- zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;
- zawiadomienie przypozwanego D. R., o toczącym się postępowaniu pomiędzy stroną powodową, a pozwaną i wezwanie go do wzięcia udziału w sprawie.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany wskazał, że pozwany zaprzecza wszystkim twierdzeniom pozwu z wyjątkiem tych, które zostaną przez niego wyraźnie przyznane.

Zgodnie z treścią przepisu art. 156 kro „Opiekun powinien uzyskiwać zezwolenie sądu opiekuńczego we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku małoletniego”. Sankcją za nieuzyskanie zgody sądu opiekuńczego na dokonanie przez opiekuna prawnego czynności procesowej w imieniu podopiecznego bez wymaganego zezwolenia sądu jest bezskuteczność tej czynności (tak w komentarzu do art. 156 kro, G. J., LEX on-line). Zdaniem pozwanego, wytoczenie powództwa o zapłatę zadośćuczynienia, w którym wartość przedmiotu sporu wynosi po 19.500,00 zł zdecydowanie uznać należy za ważniejszą sprawę podopiecznego, o której mowa w w/w przepisie, zatem na wytoczenie powództwa przez małoletnich powodów - K. i W. W. (1), zgodę powinien wyrazić sąd opiekuńczy.

Strona powodowa nie uzyskała zgody sądu opiekuńczego, więc opiekun prawny w/w małoletnich powodów w osobie ich matki - powódki B. W. - reprezentującej małoletnich powodów - nie posiada legitymacji czynnej do wytoczenia w ich imieniu powództw. Tym samym na mocy art. 199 § 1 pkt 3 kpc Sąd winien odrzucić pozwy, wniesione przez małoletnich powodów - K. i W. W. (1).

Pozwany wskazał, że wnosi o dokonanie zawiadomienia D. R. o toczącym się, pomiędzy stroną powodową i pozwaną, postępowaniu i wezwanie go do wzięcia udziału w tej sprawie, albowiem w przypadku niekorzystnego dla pozwanego rozstrzygnięcia sprawy, pozwanemu będą przysługiwały, oparte na podstawie przepisu art. 43 pkt 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 t.j.), roszczenia regresowe do przypozwanego - D. R..

Pozwany wskazał dalej, że przedmiotem sporu jest obecnie wysokość kwot, których żądają powodowie oraz podstawy, w oparciu o które powodowie wysuwają swoje roszczenia w stosunku do pozwanego. Pozwany w dalszym ciągu podtrzymuje swoje decyzje w przedmiocie wysokości należnych świadczeń, wraz z zawartą w nich argumentacją, gdyż mimo wniesienia pozwu nie uległ zmianie stan faktyczny, w oparciu o który ustalano wysokość świadczeń należnych powodom. Celem pozwanego jest zadośćuczynienie słusznym żądaniom powodów, jednakże muszą one mieć poparcie w stosownych dowodach i dopiero na ich podstawie możliwa jest zmiana dotychczasowego stanowiska pozwanego. Od wydania ostatecznych decyzji przez pozwanego, mimo wytoczenia powództw, powodowie nie wykazali zmian okoliczności faktycznych i nie przedstawili dowodów, które mogłyby prowadzić do wypłaty dodatkowych świadczeń. Pozwany kwestionuje w całości roszczenia powodów, objęte pozwem, uznając je w całości za wygórowane i nieadekwatne do odniesionych przez powodów krzywd, podnosząc, że zasądzenie żądanych kwot stanowiłoby nadmierne i nieuzasadnione wzbogacenie powodów oraz pozostawałoby w sprzeczności z obowiązującą w tym zakresie linią orzecznictwa. Kwoty przeznaczone do wypłaty, ustalane są przez pozwanego m.in. na podstawie uznania, opartego na doświadczeniu życiowym i zawodowym, związanym z podobnymi przypadkami szkód, przy uwzględnieniu indywidualnych okoliczności danego przypadku.

Przy braku jakichkolwiek okoliczności powodujących konieczność obniżenia lub podwyższenia kwoty przeznaczonej do wypłaty wysokość świadczeń została ustalona w sposób prawidłowy, uwzględniający, zdaniem pozwanego, wszystkie okoliczności danego przypadku. Bezsporny jest fakt zaistnienia zdarzenia z dnia 10 lutego 2015 r., w wyniku którego śmierć poniosła poszkodowana - córka i siostra powodów - K. W. (2). Pozwany nie kwestionuje istnienia prawa do zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej, które to prawo uregulowane jest w art. 446 § 4 kc i przysługuje niezależnie od statusu finansowego poszkodowanego, ale zarzuca powodom całkowitą dowolność w szacowaniu swoich roszczeń i wskazuje, że nie zostały one należycie wykazane mimo wsparcia profesjonalnego pełnomocnika. W związku z faktem, że w praktyce linia orzecznicza dotycząca przepisu art. 446 § 4 kc dopiero się kształtuje, zastosowanie w niniejszej sprawie, poprzez analogię, winno mieć orzecznictwo odnoszące się do art. 446 § 3 kc. Sąd Najwyższy wielokrotnie w swoich wyrokach wypowiadał się o konieczności zaliczenia wypłaconej przez ubezpieczyciela kwoty na poczet sumy zasądzonej z tytułu odszkodowania z art. 444 § 3 kc (por. uchwała SN z dnia 23.04.1965 r. III PO 3/65 OSNC 1965/12/198). W przedmiotowej sprawie, ewentualnie, winny zatem ulec zaliczeniu wypłacone powodom przez pozwanego kwoty zadośćuczynienia.

Powodowie domagając się zasądzenia od pozwanego zadośćuczynienia za doznane krzywdy w związku ze śmiercią poszkodowanej w wypadku komunikacyjnym z dnia 11 grudnia 2013 r. powołują się na dyspozycje przepisu art. 446 § 4 kc. Zdaniem strony pozwanej, strona powodowa błędnie uznała za „odpowiednie sumy” zadośćuczynienia kwoty po 90.000,00 zł dla rodziców poszkodowanej - powodów B. i R. małżonków W. i po 40.000,00 zł dla małoletniego rodzeństwa poszkodowanej – powodów K. i W. W. (1), których de facto żądają powodowie, pozwany podnosi, że są one kwotami wygórowanymi. Zdaniem pozwanego za „odpowiednią sumę” zadośćuczynienia dla powodów należy uznać kwoty, które zostały przez pozwanego przyznane w postępowaniu likwidacyjnym, a następnie zapłacone w toku postępowania likwidacyjnego szkody jeszcze przed wniesieniem pozwu.

Pozwany wskazał, że zgodzić się trzeba z powodami, iż utrata członka rodziny musiała się wiązać z uczuciem bólu, rozpaczą i innymi negatywnymi uczuciami.

Niemniej jednak tego rodzaju uczucia powodów nie uzasadniają zasądzenia tak wygórowanych kwot zadośćuczynienia. Nie negując w dużej mierze faktu, że powodowie, będąc związanymi emocjonalnie z córką i siostrą przeżyli jej śmierć, odczuwając z tego powodu ogromny smutek i żal. Jednakże przeżycia, które towarzyszyły i nadal towarzyszą powodom z tego powodu, można przypisać każdej osobie, która wskutek nagłej śmierci utraciła bliską osobę. Bez wątplenia w sytuacji niespodziewanej śmierci najbliższej osoby, każde z osób pozostałych przy życiu, zwłaszcza małżonek, dzieci, rodzice lub rodzeństwo odczuwają, smutek, żal, rozpacz, uczucie osamotnienia oraz dolegliwe reminiscencje. Takie uczucia w przypadku śmierci osoby bliskiej nie mają, mimo subiektywnie bezdusznego brzmienia tego twierdzenia, charakteru nadzwyczajnego, czy też szczególnego i charakteryzującego wyłącznie przedmiotowy przypadek. Okoliczność ta sama w sobie nie wymaga dowodu.

Należy pamiętać, że śmierć jest immanentnie związana z życiem, upływem czasu i każdy dojrzały emocjonalnie człowiek musi zdawać sobie z tego sprawę.

Niezależnie od przyczyn śmierci i wieku zmarłej osoby zawsze dla współistniejących z nią osób jest to zdarzenie nagłe i powodujące różne skutki, z którymi trudno się pogodzić. Wyrażając zrozumienie dla trudnej sytuacji, w jakiej znaleźli się powodowie w związku ze śmiercią K. W. (2), należy jednakże zwrócić uwagę na okoliczność, iż pozwany nie jest podmiotem bezpośrednio odpowiedzialnym za zdarzenie i ustalona wysokość świadczeń nie powinna mieć dla niego charakteru kary. Ponadto, jak się wydaje, śmierć osoby bliskiej nie powinna być źródłem korzyści majątkowych, a z pewnością nie powinna być źródłem korzyści w nadmiernej wysokości. Pozwany podkreślił, że

wskazane przez powodów w uzasadnieniu pozwu okoliczności mające uzasadniać zmiany, jakie zaszły w jego życiu po wypadku mają w większej części charakter hipotetyczny, nie znajdujący uzasadnienia w zgromadzonej i przedstawionej dokumentacji. W przedmiotowej sprawie bezsporne jest jedynie, iż powodowie nie mogą liczyć na pomoc i wsparcie zmarłej w przyszłości, co jednak nie powinno mieć kluczowego znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, gdyż prognozowanie co do rozmiarów np. pomocy finansowej, na którą można liczyć w przyszłości jest wysoce niepewne, a ponadto powinno uwzględniać dotychczasowe warunki i możliwości zawodowe i zarobkowe zmarłego. Rozmiar ewentualnej pomocy i wsparcia w sferze pozafinansowej w przyszłości jest również okolicznością bardzo niepewną i tak dalece hipotetyczną, że nadawanie mu szczególnego znaczenia przy orzekaniu o zadośćuczynieniu jest, zdaniem pozwanego, nieuprawnione. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 30 stycznia 2004 r. I CK 131/2003 (OSNC 2005/2 poz. 40), dążenie do tego, by kwoty zadośćuczynienia były utrzymane „w rozsądnych granicach” nie może prowadzić do podważenia funkcji kompensacyjnej zadośćuczynienia.

Przy ustalaniu jego „odpowiedniej” wysokości nie można nie uwzględniać, poza okolicznościami indywidualnymi, także tendencji orzecznictwa sądowego w podobnych przypadkach. Ze względu na zasadniczą trudność przeliczania krzywdy na pieniądze, konfrontacja danego przypadku z innymi rozstrzygniętymi przypadkami może dać orientacyjną wskazówkę co do wysokości odpowiedniego zadośćuczynienia w porównywalnych przypadkach i pozwoli uniknąć znaczących dysproporcji co do wysokości zasądzonych sum. Odpowiada to konstytucyjnej zasadzie równości obywateli wobec prawa wyrażonej w art. 32 Konstytucji jak również zasadzie, że wysokość zadośćuczynienia powinna odpowiadać także społecznemu poczuciu sprawiedliwości. Kwoty, żądane przez powodów są wygórowane i nie odpowiada kryteriom, według których winny być wyliczane należności z tego tytułu, przy uwzględnieniu funkcji, jaką winno spełniać zadośćuczynienie. Okoliczności sprawy nie przemawiają za tak wysokim zadośćuczynieniem.

Zdaniem pozwanego żądane kwoty zadośćuczynienia nie są należyście wyważone i nie pozostają w odpowiednim stosunku do aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa i do poniesionej przez powodów krzywdy.

Zasądzenie żądanych kwot zadośćuczynienia prowadziłyby do nieuzasadnionego wzbogacenia powodów. Żądanie zasądzenia wskazanych w pozwie kwot zadośćuczynienia winno podlegać oddaleniu jako przekraczające zakres doznanych krzywd przez powodów. Przepisy Kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Zadośćuczynienie, regulowane w Kodeksie Cywilnym ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta jednak nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (wyr. SN z 26.02.62r., 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107; wyr. z 24.06.65r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92). Zgodnie więc z obowiązującą linią orzecznictwa, chociaż zadośćuczynienie musi przedstawiać wartość ekonomicznie odczuwalną, z drugiej zaś strony powinno być utrzymane w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej.

Pozwany wskazał na potwierdzenie swego stanowiska, iż kwoty wskazane w pozwie są zawyżone przykładowe wyroki S..

Nadto pozwany podniósł, iż Sąd Rejonowy w Chełmnie VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w W., wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt (...), uznając ubezpieczonego - D. R. - za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 i 2 kk w związku z art. 178 § 1 kk nałożył na niego obowiązek zapłaty nawiazki na rzecz powoda - R. W. w wysokości 4.000,00 zł. Zgodnie z treścią przepisu art. 46 § 2 kk nawiazka na rzecz pokrzywdzonego zasądzana jest w celu naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. W porównaniu z przepisem art. 446 § 4 kc, będącym podstawą dochodzonego roszczenia o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę nasuwa się wniosek, iż obie instytucje pełnią analogiczną funkcję, co winno przesądzać o zaliczeniu nawiazki na rzecz pokrzywdzonego do grupy zobowiązań odszkodowawczych zakładu ubezpieczeń.

Stosownie do art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) (Dz.U. Nr 124 poz. 1152) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Zasądzenie nawiazki jako środka karnego - choć ma charakter penalny - służy też niewątpliwie zapewnieniu na podstawie wyroku karnego wyrównania szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu. Powołany wyżej przepis, określając zakres odpowiedzialności odszkodowawczej zakładu ubezpieczeń, nie ogranicza jej jedynie do roszczeń wynikających bezpośrednio z przepisów prawa cywilnego, a więc odpowiedzialność ta winna konsumować także te środki karne, które dotyczą kwestii naprawienia szkody. Oprócz środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody winna to być także nawiazka na rzecz pokrzywdzonego. W konsekwencji, niezależnie od formy naprawienia szkody, roszczenia z tego tytułu muszą być uznawane przez zakłady ubezpieczeń. Znajduje to potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. (sygn. akt III CZP 31/11) zgodnie, z którą sprawca wypadku komunikacyjnego, wobec którego zastosowano środek karny polegający na obowiązku naprawienia szkody (art. 46 § 1 w związku z art. 39 pkt 5 k.k.), może domagać się od ubezpieczyciela - na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów - zwrotu świadczenia zapłaconego na rzecz pokrzywdzonego. Dodatkowym argumentem potwierdzającym odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń w zakresie środków karnych jest także treść art. 442¹ § 2 kc. Zwraca bowiem uwagę, że jeśli kodeks cywilny wprost wskazuje, że odpowiedzialność cywilna istnieje również w razie wyrządzenia szkody w drodze zbrodni lub występku, to błędnym jest przyjęcie wyłączenia odpowiedzialności w razie nałożenia obowiązku naprawienia szkody w drodze wyroku karnego. Dlatego też kwota 4.000,00 zł wypłacona tytułem nawiazki powinna zdaniem pozwanego zostać uwzględniona podczas ewentualnego szacowania należnego powodowi R. W. zadośćuczynienia pieniężnego. Zgodnie z cytowaną wyżej uchwałą Sądu Najwyższego sprawca wypadku ubezpieczony w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń ma wobec niego roszczenie o zwrot wypłaconej kwoty. Na skutek przyjęcia stanowiska odmiennego doszłoby do bezpodstawnego wzbogacenia powoda, który otrzyma świadczenie z dwóch źródeł (od sprawcy i od zakładu ubezpieczeń), co stoi w oczywistej sprzeczności z zasadą pełnego odszkodowania, wyrażoną w art. 361 § 2 kc.

Pozwany w zakresie roszczenia powoda R. W. dotyczącego zwrotu kosztów pogrzebu K. W. (2), podniósł, że na etapie likwidacji przedmiotowej szkody, przed wniesieniem pozwu zaspokoił roszczenia powoda w tym zakresie uwzględniając je w całości, dokonując jednak - stosownie do treści przepisu art. 362 kc - odpowiedniego pomniejszenia przyznanego z tego tytułu powodowi świadczenia, proporcjonalnie do przyjętego stopnia przyczynienia się poszkodowanej do spowodowania zajścia przedmiotowego zdarzenia szkodowego.

Pozwany wskazał, że niewątpliwym jest, że czynnikiem, który wpływa na rozmiar należnego odszkodowania czy zadośćuczynienia jest przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody lub zwiększenia jej rozmiarów. Przez przyczynienie się należy rozumieć wszelkie zachowanie, które zmierza do wywołania szkody i nie ma znaczenia, czy poszkodowany działa świadomie, czy też nieświadomie. (W. A., (...) komunikacyjne, Oficyna (...), B. 2001, s. 114.) Pozwany odnosząc się do zasadności wysokości roszczeń, zgłaszanych przez powodów, uznając za bezsporny między stronami (wobec faktu przyznania tej okoliczności przez powodów w pozwie) fakt przyczynienia się poszkodowanej, K. W. (2), do spowodowania zajścia przedmiotowego zdarzenia szkodowego, mimo sporu stron w zakresie ustalenia

stopnia owego przyczynienia się poszkodowanej, które strona powodowa szacuje na 50 %, zaś strona pozwana na 95%, podniósł w tym względzie zarzut przyczynienia się poszkodowanej w 95 % i wskazał, że w tym zakresie żąda stosownego obniżenia ewentualnie zasądzonego na rzecz powodów zadośćuczynienia i odszkodowania, obejmującego zwrot kosztów pogrzebu zmarłej. Zgodnie z treścią przepisu art. 362 kc, jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Pozwany podniósł, że po pierwsze, zmarła K. W. (2) mimo ustawowego zakazu prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości lub innych środków działających podobnie, zdecydowała się na jazdę z takim kierowcą. Po drugie, poszkodowana zdecydowała się na jazdę z nietrzeźwym kierowcą, który w ogóle nie posiadał uprawnień do prowadzenia samochodów osobowych. Po trzecie, K. W. (2) decydując się na jazdę z nietrzeźwym kierowcą, nie posiadającym odpowiednich uprawnień, zdecydowała się także na jazdę bez zapiętych pasów bezpieczeństwa.

Wszystkie wskazane powyżej okoliczności uzasadniają zdaniem pozwanego przypisanie zmarłej K. W. (2) zarzutu przyczynienia się do spowodowania zajścia zdarzenia szkodowego na poziomie 95 %. Zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Chełmnie VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w W. z dnia 24 kwietnia 2015 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt (...), sprawca wypadku komunikacyjnego z dnia 10 lutego 2015 r. z udziałem poszkodowanej - K. W. (2), przypozywany - D. R., w chwili zajścia przedmiotowego zdarzenia szkodowego znajdował się w stanie nietrzeźwości (0,79 mg/l alkoholu we krwi) i nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym, którym doszło do wyrządzenia przedmiotowej szkody, zaś poszkodowana - K. W. (2) nie była zapięta w pasy bezpieczeństwa. Zgodnie z art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, zabrania się: kierowania pojazdem, prowadzenia kolumny pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt osobie w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.. Z dokumentów, znajdujących się w aktach postępowania karnego, załączonych do akt likwidacji przedmiotowej szkody na etapie przedsądowym, wynika bezspornie, że poszkodowana, przebywając w aucie, którym doszło do wyrządzenia szkody, bezpośrednio przed zajściem przedmiotowego wypadku komunikacyjnego, widziała jak jego kierowca - D. R. i inny uczestnik zdarzenia - chłopak zmarłej - A. F. wspólnie spożywali alkohol. Oczywistym jest, że osoba znajdująca się w stanie nietrzeźwości ma znacznie obniżoną zdolność do kontroli własnych zachowań i zaburzenia świadomości. Mimo to, poszkodowana, będąc świadomą możliwych skutków jazdy z nietrzeźwym kierowcą, świadomie, przez nikogo nieprzymuszona, zdecydowała się na jazdę z nietrzeźwym kierującym. W ocenie pozwanego takie zachowanie zakwalifikować należy jako rażąco niedbałe i lekkomyślne. Nie ulega wątpliwości, iż poszkodowana jako osoba dorosła (17 - letnia) w pełni zdawała sobie sprawę z ujemnych następstw spożycia alkoholu przez człowieka oraz z tego, iż osoba kierująca pojazdem w takim stanie stanowi realne zagrożenie dla życia i zdrowia innych uczestników ruchu drogowego, jest to bowiem wiedza powszechnie znana. W związku z powyższym należy wskazać, iż istnieje związek przyczynowy między niewłaściwym zachowaniem - działaniem poszkodowanej, a powstałą szkodą, czy tej jej rozmiarami. Wejście do samochodu i zgoda na jazdę z osobą nietrzeźwą oraz pod wpływem środków odurzających, godzenie się na jazdę samochodem w takich warunkach i tym samym na ponoszenie konsekwencji swojej decyzji, stanowi istotny zawiniony element przyczynienia się poszkodowanego do wystąpienia szkody. Pozwany wskazał na potwierdzenie swego stanowiska co do stopnia przyczynienia się poszkodowanej przykładowe wyroki S..

W zakresie żądania co do odsetek pozwany podniósł, że zdaniem strony pozwanej przepisy art. 446 § 1 i 446 § 4 kc w zw. z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych nie czynią wyłomu w zasadzie, że sąd ocenia stan sprawy według chwili orzekania (art. 316§1 kpc). Jeżeli sąd I instancji uzna, że zasądzone zadośćuczynienie odpowiada warunkom i kryteriom z daty wyrokowania, odsetki również winny być zasądzone od daty wyrokowania (art. 481§1 kc), na czas którego Sąd kompleksowo ustali wszelkie poniesione przez powodów krzywdy mogące mieć wpływ na wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia. Takie stanowisko pozostaje w zgodzie z wykładnią judykatury wyrażoną w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 9.08.2006 r. (sygn. akt I Aca 161/06, publ. LEX nr 278433). Przytoczone orzeczenie pozostaje w zgodności z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, zgodnie, z którą, odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia powinny być zasądzone od dnia wydania wyroku. W orzeczeniu z 30.10.2003 r. (IV CK 130/02, niepubl.), Sąd Najwyższy opowiedział się za dopuszczalnością stosowania art. 363 §

2 kc do ustalania wysokości zadośćuczynienia, wskazując, że przy jej określaniu uwzględnia się m.in. aktualny stan stosunków majątkowych w społeczeństwie, który łączy się z problemem cen. Sformułował następnie tezę, że w razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, uzasadnione jest przyznanie odsetek dopiero od chwili wyrokowania.

Nadto, w orzeczeniu z dnia 10.11.2011 r. Sąd Najwyższy wskazał, że przyznanie odsetek od daty wcześniejszej niż ustalenie wysokości odszkodowania było nieuzasadnione. By mówić o skutecznym wezwaniu do zapłaty, musi być znana wysokość należnego odszkodowania (II CSK 635/10).

Sąd Rejonowy w Chełmnie postanowieniem z dnia 21 marca 2016 r. (k. 117 akt) oddalił wniosek strony pozwanej o odrzucenie pozwu w części dotyczącej małoletniego K. W. (1) i małoletniej W. W. (1). Sąd stwierdził, że nie zachodzą przesłanki z art.199 § 1 pkt. 3 kpc stanowiącego, że Sąd odrzuci pozew jeżeli jedna ze stron nie ma zdolności sądowej albo jeżeli powód nie ma zdolności procesowej, a nie działa za niego przedstawiciel ustawowy albo jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie. Zgodnie z treścią art. 101 § 3 kro rodzice nie mogą bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko. Przepis ten służy ochronie interesów majątkowych małoletniego dziecka, do której powołani są rodzice wykonujący władzę rodzicielską. Czynność procesowa w postaci wytoczenia powództwa, która co do zasady zmierza do przysporzenia, bądź zachowania przysługującego małoletniemu roszczenia, nie stanowi czynności przekraczającej zwykły zarząd. Wytoczenie powództwa o odszkodowanie czy zadośćuczynienie jest czynnością zachowawczą, a nie rozporządzającą przekraczającą zwykły zarząd. Dopiero wówczas, gdyby w toku postępowania rodzic w imieniu dziecka chciałby podjąć czynność cywilną o charakterze rozporządzającym przekraczającym zwykły zarząd, wymagana byłaby zgoda sądu opiekuńczego.

Pismem z dnia 22 marca 2016 roku Sąd, na podstawie art. 84 kpc, zawiadomił, zgodnie z wnioskiem pozwanego, D. R. o toczącym się, pomiędzy stroną powodową i pozwaną postępowaniu oraz wezwał go do wzięcia udziału w tej sprawie. (k.119 - 120, k.122 i k.131 akt). D. R. nie zgłosił swego udziału w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 10 lutego 2015 roku w miejscowości D. D. R. naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym określone w art. 19, art. 20 i art.45 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym, w ten sposób, że kierował samochodem osobowym marki A. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości o zawartości 0,79 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, nie posiadając uprawnień do prowadzenia przedmiotowego pojazdu i nie dostosował prędkości oraz techniki jazdy do warunków drogowych powodując nieumyślnie wypadek, albowiem wyjeżdżając z luku drogi na prostym odcinku stracił panowanie nad samochodem, który dachował, a nie zapięta w pasy bezpieczeństwa pasażerka K. W. (2) odniosła obrażenia ciała w postaci rozległego wieloodłamowego złamania kości czaszki, uszkodzenia mostu mózdzku i rdzenia kręgowego, cech krwawienia podpajęczynówkowego i dokomorowego, złamania pierwszych dwóch kręgów szyjnych z oderwaniem pierwszego od podstawy czaszki, cech ostrego rozdzęcia płuc oraz ran, otarć naskórka i zasinienia na głowie i kończynach dolnych, w następstwie których zmarła.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Chełmnie VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w W. z dnia 24 kwietnia 2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt (...), D. R. został uznany winnym popełnienia przestępstwa z art 177§ 1 i 2 kk. w związku z art. 178 § 1 kk. Wyrok jest prawomocny.

dowód : wyrok Sądu Rejonowego w Chełmnie z dnia 24 kwietnia 2015 r. wydany w sprawie (...) - k. 23 – 24

K. W. (2) był najstarszym dzieckiem B. i R. małżonków W. . Urodziła się (...) Była oczekiwanym dzieckiem, gdy się urodziła R. W. był bardzo dumny. Poza nią B. i R. W. mieli jeszcze dwoje młodszych dzieci : syna K. - urodzonego w (...) roku oraz córkę W. - urodzonego w (...) roku. W 2015 roku wszyscy zamieszkiwali razem. Relacje w rodzinie W. były bardzo bliskie, łączyła ich silna więź emocjonalna. K., K. i W. mieli wspólny pokój, wspólnie odrabiali lekcje, bawili się i spędzali czas wolny. Rodzice dbali o dzieci, o ich naukę, rozmawiali z nimi o różnych rzeczach,

doradzali w problemach . Dzieci po szkole i w weekendy pomagały matce w pracach w kuchni czy przy sprzątanii . W rodzinie W. pamiętano o różnych świętach każdego z członków rodziny . Były też wspólne wyjazdy całej rodziny czy to na wypoczynek czy w odwiedziny u dalszej rodziny. K. W. (2) w 2014 roku rozpoczęła naukę w Technikum Ż. Gastronomicznego w G. . Kontynuowanie nauki w Technikum doradził jej ojciec. K. chciała skończyć szkołę , iść do pracy i pomagać rodzicom.

dowód : - kopia odpisu USC z aktu zgonu K. W. (2) – k. 16

- zeznania św. A. K. - 135 v - 136

- zeznania św. M. K. – k.136 v – 137

- zeznania powódki B. W. - k.239v – 240

- zeznania powoda R. W. - k.240 v – 241

- opinia biegłej z dziedziny psychologii A. Ś. - k. 149 – 158

K. W. (2) od połowy listopada 2014 r. spotykała się z A. F. . Wieczorem 10 lutego 2015 r. A. F. zadzwonił od niej i prosił , żeby wyszła na chwilę . B. W. powiedziała córce , aby szybko wróciła , gdyż następnego dnia idzie do szkoły. K. wsiadła do samochodu , którym przyjechali D. R. i A. F. . Rozmawiali . D. R. i A. F. pili w samochodzie piwo, wcześniej każdy z nich wypił już kilka piw. K. W. (2) nie piła . D. R. powiedział , że chce jechać do swojej dziewczyny do P. . K. W. (2) nie chciała początkowo jechać , ale zgodziła się , gdy obiecano jej , że będzie odwieziona do domu. Nie zapięła pasów bezpieczeństwa .

B. W. widziała stojący samochód , do którego wsiadła jej córka K. , gdy po jakimś czasie obróciła się po coś , to zobaczyła , że samochodu już nie ma . Zaczęła dzwonić do córki po jakimś czasie , ale ona nie odbierała . B. i R. W. zaczęli szukać córki , widzieli jadącą karetkę pogotowia , co ich zaniepokoiło . R. W. pojechał z sąsiadem samochodem i trafił na miejsce , w którym doszło do wypadku . Zobaczył , że córka nie żyje , a A. F. i D. R. są w radiowozie . Gdy zadzwoniła do niego B. W. , R. W. powiedział jej o śmierci córki , ona także przyjechała na miejsce wypadku , nie mogła uwierzyć , że córka nie żyje , krzyczała do niego , aby się obudziła. Organizacją pogrzebu K. W. (2) musiał zająć się R. W. , jego żona nie była w stanie tego zrobić. Koszty pogrzebu wyniosły łącznie 4875,20 zł.

dowód : - akta sprawy karnej Sądu Rejonowego w Chełmnie o sygnaturze (...) , z których Sąd przeprowadził w części dowód na rozprawie w dniu 25 stycznia 2017 r. – k. 182 akt : zeznania św. A. F. (k. 27 – 29 akt (...)) , protokół przesłuchania podejrzanego D. R. (k. 30 – 35 i k.44 akt (...)) , zeznania św. R. W. (k. 57 – 58 akt (...)) , opinia biegłego z dziedziny techniki samochodowej i ruchu drogowego S. J. (k. 113 – 122 akt (...))

- zeznania powódki B. W. - k.239v – 240

- zeznania powoda R. W. - k.240 v – 241

- rachunki związane z pogrzebem K. W. (2) - k. 52 – 55

Po śmierci K. W. (2) w rodzinie W. było ciężko . Rodzice zmarłej nie korzystali z pomocy psychologicznej, rodzeństwo zmarłej uzyskało pomoc psychologa w szkole, w której się uczyło. Jednakże w początkowym okresie po śmierci K. W. (3) i K. W. (1) bali się spać przy zgaszonym świetle, nie chcieli chodzić do szkoły , przejściowo pogorszyły się ich wyniki w szkole . Śmierć córki i siostry spowodowała u rodziców i rodzeństwa K. W. (2) nasilone cierpienie psychiczne w postaci gwałtownego, znacznego, długotrwałego obniżenia nastroju, zaburzenia rytmów dobowych, zaburzenia odżywiania, braku zdolności odczuwania przyjemności, utraty bądź osłabienia zainteresowań wcześniej obecnych. Stan taki trwał przez okres około roku od zdarzenia u R. W. i K. W. (1). Po tym okresie ich stan ulegał systematycznej poprawie. B. W. do chwili obecnej nie przeszła wszystkich etapów żałoby. Nadal reaguje bardzo emocjonalnie w stopniu nieadekwatnym biorąc pod uwagę wpływ czasu od dnia zdarzenia. W. W. (1) również nie przeszła całego

procesu żałoby, ma uruchomione mechanizmy obronne, stara się wypierać z pamięci zaistniałe zdarzenie, tłumić emocje. Taki stan może w przyszłości doprowadzić do pojawienia się zaburzeń emocjonalnych, a w następstwie może powodować trudności szkolne, osłabienie relacji społecznych. U R. W. oraz K. W. (1) proces żałoby przebiegał w sposób prawidłowy. U B. W. oraz W. W. (1) przeżywanie żałoby miało przebieg o charakterze patologicznym. B. W. nie przeszła jeszcze przez wszystkie etapy żałoby, nadal nadmiernie koncentruje się na śmierci córki, nie umie oswoić się z konsekwencjami i emocjami, ciężko jej odnaleźć się na nowo w rzeczywistości, występują u niej objawy depresji o ciężkim stopniu nasilenia. B. W. nadal ma trudności z poradzeniem sobie ze śmiercią córki, nieustannie przeżywa smutek, przygnębienie, od których nie może się uwolnić. Nie potrafi czerpać zadowolenia i przyjemności. W. W. (1) stara się zaś wyprzeć z pamięci negatywne zdarzenia, tłumić swoje emocje.

Cała rodzina jest bardziej zamknięta w sobie, sporadycznie odwiedzają bliską rodzinę, gdy wcześniej potrafili zaglądać do krewnych kilka razy w tygodniu.

B. i R. W. pamiętają o córce, prawie codziennie są na cmentarzu, wspominają. Także rodzeństwo K. W. (2) odwiedza jej grób. B. W. przechowuje pamiątki po córce, jej medale, zdjęcia, zachowała jej półkę z perfumami. W rodzinie wspominają K., jedynie W. stała się bardziej zamknięta, gdy jest rozmowa o K. to wychodzi i płacze.

- zeznania św. A. K. - 135 v - 136

- zeznania św. M. K. - k.136 v - 137

- zeznania powódki B. W. - k.239v - 240

- zeznania powoda R. W. - k.240 v - 241

- opinia biegłej z dziedziny psychologii A. Ś. - k. 149 - 158

Ubezpieczycielem z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów posiadacza samochodu marki A. (...) nr rej. (...), którym kierował sprawca wypadku z dnia 10.02.2015 r., w wyniku którego śmierć poniosła K. W. (2) było Towarzystwo (...) S.A. w W. . B. W., R. W. oraz małoletni K. W. (1) i małoletnia W. W. (1), działający przez przedstawicieli ustawowych - rodziców B. i R. W., działając przez pełnomocnika dnia 13 marca 201r. wystąpili do ubezpieczyciela z następującymi roszczeniami:

- na podstawie art. 446 § 4 kc zapłaty kwoty 220 000,00 zł na rzecz B. W. tytułem zadośćuczynienia po śmierci córki.

- na podstawie art. 446 § 4 kc zapłaty kwoty 220 000,00 zł na rzecz R. W. tytułem zadośćuczynienia po śmierci córki.

- na podstawie art. 446 § 3 kc zapłaty kwoty 50 000,00 zł na rzecz B. W. tytułem stosownego odszkodowania po śmierci córki w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji materialnej uprawnionej.

- na podstawie art. 446 § 3 kc zapłaty kwoty 50 000,00 zł na rzecz R. W. tytułem stosownego odszkodowania po śmierci córki w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji materialnej uprawnionej.

- na podstawie art. 446 § 4 kc zapłaty kwoty 100 000,00 zł na rzecz K. W. (1) tytułem zadośćuczynienia po śmierci siostry

- na podstawie art. 446 § 4 kc zapłaty kwoty 100 000,00 zł na rzecz W. W. (1) tytułem zadośćuczynienia po śmierci siostry

- na podstawie art. 446 § 1 kc zapłaty kwoty 4 875,20 zł na rzecz R. W. tytułem zwrotu kosztów pochówku poszkodowanej.

Towarzystwo (...) S.A. w W. w piśmie z dnia 16 marca 2015 r. potwierdziło przyjęcie zawiadomienia o wyżej wymienionej szkodzie. Pismami z dnia 27 marca 2015 r. Centrum (...) S.A. w W. zawiadomiło o podjęciu decyzji o przyznaniu następujących świadczeń :

- świadczenia dla B. W. z tytułu zadośćuczynienia po śmierci najbliższego członka rodziny - córki K. W. (2) w oparciu o art. 446 § 4 kc w wyniku zdarzenia z dnia 10.02.2015 r. w wysokości 20.000,00 zł, co po uwzględnieniu ustalonego przyczynienia się daje do wypłaty kwotę 1.000,00 zł.

- świadczenia dla R. W. z tytułu zadośćuczynienia po śmierci najbliższego członka rodziny - córki K. W. (2) w oparciu o art. 446 § 4 kc w wyniku zdarzenia z dnia 10.02.2015 r. w wysokości 20.000,00 zł, co po uwzględnieniu ustalonego przyczynienia się daje do wypłaty kwotę 1.000,00 zł oraz w oparciu o art. 446 § 1 kc z tytułu odszkodowania za koszty pogrzebu , w kwocie 4875,20 zł , co po uwzględnieniu ustalonego przyczynienia się daje do wypłaty kwotę 243,76 zł

- świadczenia dla K. W. (1) z tytułu zadośćuczynienia po śmierci najbliższego członka rodziny – siostry K. W. (2) w oparciu o art. 446 § 4 kc w wyniku zdarzenia z dnia 10.02.2015 r. w wysokości 10.000,00 zł, co po uwzględnieniu ustalonego przyczynienia się daje do wypłaty kwotę 500,00 zł.

- świadczenia dla W. W. (1) z tytułu zadośćuczynienia po śmierci najbliższego członka rodziny – siostry K. W. (2) w oparciu o art. 446 § 4 kc w wyniku zdarzenia z dnia 10.02.2015 r. w wysokości 10.000,00 zł, co po uwzględnieniu ustalonego przyczynienia się daje do wypłaty kwotę 500,00 zł

Jednocześnie poinformowano , iż podjęto decyzje o odmowie przyznania odszkodowań z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci najbliższego członka rodziny na podstawie art. 446 § 3 kc . Dodano , że z akt przedmiotowej sprawy wynika, że kierujący pojazdem ubezpieczonym w (...) S.A znajdował się w stanie nietrzeźwości i nie posiadał stosownych uprawnień do kierowania pojazdami, a ponadto poszkodowana w chwili wypadku nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa, czym w sposób bezpośredni przyczyniła się do zwiększenia rozmiarów szkody. Wskazano , że ustalony przez ubezpieczyciela 95% stopień przyczynienia się należy uznać za uzasadniony z uwagi na fakt, że poszkodowana podróżowała bez zapiętych pasów bezpieczeństwa, z nietrzeźwym kierującym, prowadzącym pojazd bez wymaganych uprawnień.

Złożone przez pełnomocnika B. W. , R. W. , K. W. (1) i W. W. (1) , odwołania nie zostały przez Towarzystwo (...) S.A. w W. uwzględnione , o czym poinformowano w piśmie z dnia 15 kwietnia 2015 r.

dowód: - kopie korespondencji pomiędzy pełnomocnikiem B. W. , R. W. , K. W. (1) i W. W. (1) a Towarzystwem (...) S.A. w W. - k. 25 – 49

- akta szkodowe pozwanego na płycie CD – k. 94

Sąd Rejonowy w Chełmnie w pkt. 8 wyroku z dnia 24 kwietnia 2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt (...) zasądził od oskarżonego D. R. na rzecz pokrzywdzonego R. W. nawiązkę w kwocie 4000 zł na podstawie art. 46 § 2 kk. Nawiązka została uiszczona .

dowód : - wyrok Sądu Rejonowego w Chełmnie z dnia 24 kwietnia 2015 r. wydany w sprawie (...) - k. 23 – 24

- zeznania powoda R. W. - k. 241

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów wyżej szczegółowo opisanych, w tym akt sprawy karnej Sądu Rejonowego w Chełmnie o sygnaturze (...) , z których Sąd przeprowadził w części dowód na rozprawie w dniu 25 stycznia 2017 r. (k. 182) . Sąd oparł się także ustalając stan faktyczny na zeznaniach świadków : A. K. (k.135 v - 136) i M. K. (k.136 v – 137) oraz na zeznaniach powodów : B. W. (k.239v – 240) i R. W. (k.240 v – 241) , którym to zeznaniom Sąd dał wiarę albowiem zeznania te co do zasady wzajemnie się potwierdzają i nie ma między nimi sprzeczności. Sąd oparł się też na opinii biegłej sadowej z dziedziny psychologii A. Ś. (k. 149 – 158) , którą to opinię Sąd uznał za wyczerpującą i wskazującą podstawy na których biegła oparła swą opinię. Sąd uwzględnił także

opinię biegłej z dziedziny medycyny sądowej dr. n. med. J. P. (1) (k. 187 – 188 wraz z uzupełnieniem - k. 214). Na podstawie art. 302 § 1 kpc Sąd, uwzględniając wniosek pełnomocnika pozwanego, dowód z zeznań stron , ograniczył do przesłuchania powodów . Sąd postanowieniem z dnia 25 stycznia 2017 r. w punkcie II oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z pozostałych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Chełmnie o sygnaturze (...) poza zakresem dowodu z tychże akt sprawy wskazanym w pkt. I tego postanowienia , gdyż pozwany nie sprecyzował kart akt o przeprowadzenie dowodu z których wnosił , a w ocenie Sądu znajdujące się w tych aktach zwrotne potwierdzenia odbioru czy pisma wewnętrzne nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sąd oddalił także wniosek pozwanego o dopuszczenie wspólnie z dowodem z opinii biegłego z dziedziny medycyny sądowej dowodu z opinii biegłego z dziedziny rekonstrukcji wypadków drogowych na okoliczności wskazane w odpowiedzi na pozew , mając na względzie okoliczność , że powodowie przyznali fakt braku zapięcia pasów bezpieczeństwa przez K. W. (2) w dacie wypadku z dnia 10 lutego 2015 r. oraz , że na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Chełmnie z dnia 24 kwietnia 2015 r. wydanego w sprawie (...) Sąd stwierdził , że D. R. spowodował tenże wypadek , gdyż znajdując się w stanie nietrzeźwości i nie posiadając uprawnień do prowadzenia pojazdu , nie dostosował prędkości oraz techniki jazdy do warunków drogowych , zaś w pozostałym zakresie zgłaszanej przez pozwanego tezy dowodowej opinia biegłego z dziedziny medycyny sądowej była wystarczająca.

Sąd zważył co następuje :

Żądanie powodów : B. W. , R. W. , K. W. (1) i W. W. (1) co do zadośćuczynienia oparte jest na art. 446 § 4 kc, który stanowi , że Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W. jest ubezpieczycielem z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów posiadacza samochodu marki A. (...) o nr rej. (...), którym kierował sprawca wypadku z dnia 10.02.2015 r. – D. R., w wyniku którego śmierć poniosła K. W. (2). Art. 822 kc § 1 i 4 kc stanowi, że przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Zasady odpowiedzialności pozwanego reguluje też ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 2060 z późn. zm.). W myśl art. 34 tej ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Art. 35 cytowanej ustawy stanowi, że ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Zgodnie z art. 435 § 1 kc prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Art. 436 kc stanowi zaś , że odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody, przy czym zgodnie z § 2 tego artykułu razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych. Również tylko na zasadach ogólnych osoby te są odpowiedzialne za szkody wyrządzone tym, których przewożą z grzeczności.

Zgodnie z dyspozycją art. 446 §4 kc sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten ma na celu zadośćuczynienie najbliższym członkom rodziny osoby zmarłej w wyniku czynu niedozwolonego doznanej przez nich krzywdy, a więc naprawienie

szkody niemajątkowej, w odróżnieniu od przewidzianego w art. 446 §3 kc odszkodowania za szkodę majątkową wynikającą ze śmierci bezpośrednio poszkodowanego. Zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 §4 kc nie jest zależne od pogorszenia sytuacji życiowej osoby bliskiej w wyniku śmierci bezpośrednio poszkodowanego, lecz ma na celu złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc członkom jego rodziny w dostosowaniu się do zmienionej sytuacji życiowej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2013 r., IV CSK 87/13, LEX nr 1383297). Zadośćuczynienie to ma zrekompenzować krzywdę wynikającą z naruszenia dobra osobistego, którym jest prawo do życia w pełnej rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby. Zgodnie z prezentowanym w orzecznictwie stanowiskiem na rozmiar krzywdy, o której mowa w art. 446 §4 kc mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, wiek pokrzywdzonego i jego zdolność do zaakceptowania nowej rzeczywistości oraz umiejętność odnalezienia się w niej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, niepubl.). Ustawodawca nie wskazuje zasad ustalania wysokości omawianego zadośćuczynienia, a posiłkować należy się w tym zakresie poglądami wypracowanymi w judykaturze na tle stosowania art. 445 kc, art. 23 kc. i art. 24 kc. Niewątpliwie krzywdę doznana w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dotyczącym zasad ustalania wysokości zadośćuczynienia wskazuje się, iż każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Należy przy tym zaznaczyć, że zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 §4 kc. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Jedynie zatem rozmiar zadośćuczynienia może być odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która pośrednio może rzutować na jego umiarkowany wymiar. Przesłanka „przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa” ma więc charakter uzupełniająco i ogranicza wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawiać zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego rozmiar (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1266/00 i wyrok z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy trzeba wskazać, że zmarłą K. W. (2) i powodów – jej rodziców oraz rodzeństwo łączyła silna więź emocjonalna, razem zamieszkiwali, mieli wspólne zajęcia. Byli kochającą się rodziną. Nagła śmierć córki i siostry była dla nich szokiem. Bez wątplenia powodowie utracili najbliższą osobę, w młodym wieku, której nikt nie będzie mógł im zastąpić. Ich poczucie krzywdy jest więc ogromne. Cierpienie jest tym większe, bo zmarła odeszła nagle, wyszła tylko z domu na chwilę spotkać się ze swoim chłopakiem. Zmarła K. była dobrą córką i siostrą, jej relacje z rodzicami i rodzeństwem były prawidłowe. Śmierć K. W. (2) spowodowała u jej rodziców i rodzeństwa nasilone cierpienie psychiczne w postaci gwałtownego, znacznego, długotrwałego obniżenia nastroju, zaburzenia rytmów dobowych, zaburzenia odżywiania, braku zdolności odczuwania przyjemności, utraty bądź osłabienia zainteresowań wcześniej obecnych. B. W. do chwili obecnej nie przeszła wszystkich etapów żałoby. Zaś W. W. (1) stara się zaś wyprzeć z pamięci negatywne zdarzenia, tłumić swoje emocje. Śmierć K. W. (2) spowodowała, że powodowie bardziej zamknęli się w sobie, nie jeżdżą w odwiedziny tak jak kiedyś, ograniczyli spotkania z dalszą rodziną, nie mają na to ochoty. Powodowie pamiętają o zmarłej córce, rodzice prawie codziennie odwiedzają jej grób, B. W. przechowuje pamiątki po niej, jej zdjęcia, wyszyła nawet jej portret.

Mając powyższe na uwadze i dokonane przez Sąd ustalenia, Sąd uznał, że odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę dla powodów B. W. i R. W. – rodziców K. będzie kwota 60 000,00 zł, zaś dla K. W. (1) i W. W. (1) – rodzeństwa K. kwota 27 000,00 zł.

Pozwany podnosił przyczynienie się poszkodowanej w 95 % z uwagi na fakt, że poszkodowana podróżowała bez zapiętych pasów bezpieczeństwa, z nietrzeźwym kierującym, prowadzącym pojazd bez wymaganych uprawnień. Konstrukcja przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody uregulowana w art. 362 kc znajduje bezpośrednie zastosowanie do roszczeń z tytułu zadośćuczynienia za doznana krzywdę. Art. 362 kc stanowi, że jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. W judykaturze zostało przyjęte

i utrwalone stanowisko, że osoba, która decyduje się na jazdę samochodem z kierowcą będącym w stanie po spożyciu napoju alkoholowego przyczynia się do odniesionej szkody powstałej w wyniku wypadku komunikacyjnego, gdy stan nietrzeźwości kierowcy pozostaje w związku z tym wypadkiem. W wyroku z dnia 02 grudnia 1985 r. wydanym w sprawie IV CR 412/85 Sąd Najwyższy stwierdził, że osoba, która decyduje się na jazdę samochodem z kierowcą będącym w stanie po spożyciu napoju alkoholowego przyczynia się do odniesionej szkody powstałej w wyniku wypadku komunikacyjnego, gdy stan nietrzeźwości kierowcy pozostaje w związku z tym wypadkiem. Spożycie napoju alkoholowego przed jazdą z takim kierowcą uważać należy za znaczne przyczynienie się do powstania szkody (LEX nr 5221, OSP 1986/4/87). Trzeba jednak zauważyć, że w będącym podstawą do wyrażenia takiego zapatrywania, stanie faktycznym, przyczynienie poszkodowanego będącego pod wpływem alkoholu, który zdecydował się na jazdę samochodem z innym nietrzeźwym kierowcą, zostało określone na poziomie 25%. W innej sprawie, w której potwierdzono, że współudział poszkodowanego w spożywaniu alkoholu z kierowcą i następnie podjęcie decyzji o jeździe z nietrzeźwym kierowcą, który z powodu swego stanu doprowadził do wypadku i poniesienia szkody przez poszkodowanego, będzie z reguły uzasadniać przyczynienie się poszkodowanego do powstania, przyjęto jednocześnie, że udział ten stanowi 30% (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 1985 r., IV CR 398/85, Lex nr 8740). W późniejszych orzeczeniach, w podobnych przypadkach, również zajmowano stanowisko, że ustalenie przyczynienia na poziomie 25% jest adekwatne w sytuacji, gdy uszczerbku w wypadku komunikacyjnym doznała osoba, która zgodziła się na jazdę z nietrzeźwym kierowcą (por. wyroki Sądu Najwyższego z 6 czerwca 1997 r., II CKN 213/97, OSNC 1998/1/5 oraz z 20 listopada 2003 r., III CKN 606/00, Lex nr 550935). Z kolei z opinii biegłej z dziedziny medycy sądowej dr n. med. J. P. (2) wynika, że konfrontując obrażenia doznane przez K. W. (2) z przebiegiem zdarzenia określonym w opinii biegłego z dziedziny techniki samochodowej i ruchu drogowego (sporządzonej w sprawie karnej VII 71/15) przyjąć należy, że są one głównie skutkiem uderzenia w dach pojazdu, że do urazu takiego nie doszłoby natomiast przy zapiętych pasach bezpieczeństwa, które utrzymują ciało na siedzeniu zapobiegając nie tylko jego przemieszczeniu w linii przód-tył, ale także, przy tzw. dachowaniu, w linii góra-dół. Z opinii biegłej wynika, że można wnioskować, że nie zapięcie pasów bezpieczeństwa było bezpośrednią przyczyną doznania przez K. W. (2) obrażeń skutkujących jej zgonem. W opinii uzupełniającej biegła wskazała, że stwierdzenia opinii opiera na obserwacji zachowania się osób przypiętych pasami w tzw. symulatorach dachowania, w których osoby te nie doznają żadnych obrażeń głowy z uwagi na brak jej kontaktu z dachem samochodu, co wskazywałoby jednoznacznie, że zapięcie pasów, nawet w czasie dachowania, chroni jednak uczestników wypadku od doznania obrażeń czaszkowo-mózgowych. Jednakże, zdaniem Sądu, fakt, że poszkodowana K. W. (2) nie miała zapiętych pasów bezpieczeństwa, w równym stopniu obciąża K. W. (2), jak i kierowcę D. R.. Zgodnie bowiem z art. 39 ust.1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (tj. Dz. U z 2017 r., poz. 1260 ze zmianami) kierujący pojazdem samochodowym oraz osoba przewożona takim pojazdem wyposażonym w pasy bezpieczeństwa są obowiązani korzystać z tych pasów podczas jazdy, z zastrzeżeniem ust. 3. Zgodnie zaś z art.45 ust. 2 pkt .3 tejże ustawy kierującemu pojazdem zabrania się przewożenia pasażera m.in. w sposób niezgodny z art. 39, 40 lub 63 ust. 1 ustawy czyli bez zapiętych pasów bezpieczeństwa. Poza tym do wypadku komunikacyjnego, a tym samym do śmierci poszkodowanej K. W. (2) by nie doszło, nawet w sytuacji i braku zapięcia przez nią pasów bezpieczeństwa, gdyby nie to, że sprawca wypadku D. R. nie dostosował prędkości do warunków istniejących na łuku drogi publicznej i poruszając się z nadmierną prędkością nie opanował prowadzonego przez siebie pojazdu. Nie ma wobec powyższego w ocenie Sądu podstaw do ustalenia, aby stwierdzić, że za spowodowanie wypadku, którego konsekwencją była śmierć K. w większym stopniu odpowiada poszkodowany pasażer niż sam kierowca. W ocenie Sądu nie może być usprawiedliwieniem dla kierowcy, pomniejszającym jego winę okoliczność, że był on pod wpływem alkoholu. Należy nadmienić, że z zebranego materiału dowodowego nie wynika, że K. W. (2) wiedziała, że D. R. nie ma uprawnień do kierowania pojazdami, on o tym wiedział, a z zeznań M. Z. – jego dziewczyny złożonych w trakcie postępowania przygotowawczego w sprawie (...) (k. 67) wynika, że D. R. już wcześniej jeździł samochodem bez uprawnień i jeździł pod wpływem alkoholu motorowerem. W ocenie Sądu są podstawy do stwierdzenia, że zmarła K. W. (2) przyczyniła się do powstania szkody, ale nie w stopniu większym niż 50%. Sąd zgadza się w tym zakresie z stroną powodową.

Pozwany podnosił, że na poczet zadośćuczynienia powinna być zaliczona także nawiązka otrzymana przez R. W. na podstawie pkt. 8 wyroku z dnia 24 kwietnia 2015 r., wydanego w sprawie o sygn. akt (...), w którym Sąd zasądził od oskarżonego D. R. na rzecz pokrzywdzonego R. W. nawiązkę w kwocie 4000 zł. Ark 46 kk na podstawie

którego orzeczono nawiazkę w dacie wydania wyroku w sprawie (...) miał brzmienie w § 1 , że razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę ; przepisów prawa cywilnego o przedawnieniu roszczenia oraz możliwości zasądzenia renty nie stosuje się. Zgodnie z § 2 tego artykułu zamiast obowiązku określonego w § 1 sąd mógł orzec nawiazkę na rzecz pokrzywdzonego. Nawiazka lub odszkodowanie przyznane na podstawie art. 46 kk, stanowią element zadośćuczynienia za krzywdę, przy czym także i w tym zakresie ubezpieczyciel odpowiada ze sprawcą szkody in solidum. Jeżeli nawiazka lub odszkodowanie zostały uiszczone przez sprawcę szkody na rzecz pokrzywdzonego, to zadośćuczynienie przyznawane w procesie cywilnym ulega obniżeniu o wartość zapłaconej nawiazki/odszkodowania (sprawca zaś może domagać się zwrotu od ubezpieczyciela uiszczonej kwoty). Natomiast jeżeli świadczenia te nie zostały spełnione przez sprawcę, pozostają bez wpływu na kwotę zadośćuczynienia zasądzaną od ubezpieczyciela sprawy szkody. W takiej sytuacji zadośćuczynienie winno być przyznane w pełnej kwocie, a do kwoty zasądzonych już w postępowaniu karnym nawiazki/odszkodowania ubezpieczyciel odpowiada ze sprawcą szkody in solidum (por. uzasadnienie wyrok SA w Szczecinie z dnia 12 stycznia 2017 r. wydany w sprawie I ACa 437/16 , Legalis nr 1591948, uzasadnienie wyroku SA w Warszawie z dnia z dnia 17 maja 2017 r. wydanego w sprawie VI ACa 177/16, LEX nr 2348590 , uchwała SN z dnia 13 lipca 2011 r. wydana w sprawie III CZP 31/11, Legalis nr 344776). Dlatego zdaniem Sądu należało uwzględnić przy orzekaniu wysokości kwoty zadośćuczynienia na rzecz powoda R. W. otrzymaną przez niego kwotę 4000,00 zł z tytułu nawiazki .

Powód R. W. domagał się także orzeczenia na jego rzecz kwoty 2.193,84 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu zmarłej K. W. (2). Zgodnie z art. 446 § 1 kc jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł . Koszty pogrzebu zmarłej K. W. (2) wyniosły łącznie 4875,20 zł. Powód R. W. wykazał ich wysokość złożonymi w sprawie rachunkami . Wysokość tych kosztów nie była kwestionowana także przez pozwanego w postępowaniu likwidacyjnym .

Mając na uwadze ustalenia, o których była mowa wyżej oraz mając też na uwadze kwoty zadośćuczynienia , które zostały już przez pozwanego ubezpieczyciela wypłacone powodom Sąd

- w punkcie I sentencji orzeczenia zasądził od pozwanego na rzecz powódki B. W. z tytułu zadośćuczynienia kwotę 29 000,00 zł (60 000,00 zł – 30 000,00 zł z uwagi na przyczynienie się poszkodowanej - 1000,00 zł , które zostało już wypłacone) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2015 r. roku do dnia zapłaty.

- w punkcie II sentencji orzeczenia zasądził od pozwanego na rzecz powoda R. W. z tytułu zadośćuczynienia i zwrotu kosztów pogrzebu kwotę 27 193,84 zł (60 000,00 zł – 30 000,00 zł z uwagi na przyczynienie się poszkodowanej - 1000,00 zł , które zostało już wypłacone - 4000,00 zł wypłacona nawiazka + 4875,20 zł - 2437,60 zł z uwagi na przyczynienie się poszkodowanej - 243,76 zł już wypłacone) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2015 r. roku do dnia zapłaty.

- w punkcie III sentencji orzeczenia zasądził od pozwanego na rzecz powoda K. W. (1) kwotę 13 000,00 zł (27 000, zł - 13 500,00 zł z uwagi na przyczynienie się poszkodowanej - 500,00 zł już wypłacone) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2015 r. roku do dnia zapłaty.

- w punkcie IV sentencji orzeczenia zasądził od pozwanego na rzecz powódki W. W. (1) kwotę 13 000,00 zł (27 000, zł - 13 500,00 zł z uwagi na przyczynienie się poszkodowanej - 500,00 zł już wypłacone) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2015 r. roku do dnia zapłaty.

Od zasądzonych na rzecz powodów kwot Sąd na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc w zw. z art. 455 kc zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 16 kwietnia 2015 r. Od tej daty bowiem roszczenie zadośćuczynienia stało się wobec pozwanego wymagalne w myśl przepisu art. 455 kc. Zgodnie bowiem z treścią art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, strona pozwana była obowiązana zaspokoić roszczenie powodów w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania ich wezwania. Pozwany potwierdził przyjęcie zgłoszenia szkody pismem z dnia 16.03.2015 r . , wobec

czego termin do spełnienia świadczenia upłynął w dniu 15.04.2015 r. i od dnia następnego pozwany pozostawał w opóźnieniu. Należy nadmienić, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2011r. wydanym w sprawie I PK 145/10, stwierdził, że zadośćuczynienie przysługuje z odsetkami od dnia opóźnienia, czyli wezwania do zapłaty (art. 445 i art. 481 § 1 k.c.), a nie od dnia jego zasądzenia (OSNP 2012/5-6/66, podobnie: wyrok SN z dnia 08.02.2012 LEX nr 1147804; wyrok SN z dnia 16.12.2011 r. V CSK 38/11, LEX nr 1129170; wyrok SN z dnia 18.02.2010 r. wydany w sprawie II CSK 434/09, LEX nr 602683).

W punkcie V sentencji orzeczenia Sąd oddalił powództwa każdego z powodów w pozostałym zakresie jako niezasadne.

W punkcie VI sentencji orzeczenia, Sąd mając na uwadze wynik spraw tj. uwzględnienie żądania każdego z powodów: B. W. w 65,90%, R. W. w 58,87%, K. W. (1) i W. W. (1) w 66,67% orzekł o kosztach procesu na podstawie 100 kpc, stosunkowo je rozdzielając. Sąd uwzględnił koszty zastępstwa procesowego każdego z powodów, ustalone zgodnie z § 2 i § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz. U z 2013 r., poz. 461 ze zmianami), przy uwzględnieniu § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U z 2015 r., poz. 1800) oraz koszt opłaty skarbowej od złożonych pełnomocnictw – po 17,00 zł. Sąd uwzględnił też koszty zastępstwa procesowego pozwanego ustalone zgodnie z § 2 i § 6 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U z 2013 r., poz. 490 ze zmianami), przy uwzględnieniu § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U z 2015 r., poz. 1804).

Ponieważ powodowie byli zwolnieni od kosztów sądowych, wobec czego nieuiszczonymi opłatami sądowymi od każdego z żądań - 2200 zł + 2310 zł + 975 zł + 975 zł i nieuiszczonymi wydatkami sądowymi związanymi z kosztami dopuszczonych w sprawie opinii biegłych - 891,22 zł, Sąd w punkcie VII sentencji orzeczenia, mając na uwadze art. 108 kpc i wynik sprawy oraz art. 113 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych / tj. Dz.U. z 2016 r., poz.623) oraz uiszczoną przez pozwanego zaliczkę na wydatki w kwocie 1000,00 zł, nakazał pobrać od pozwanego kwotę 4040,04 zł. W punkcie VIII sentencji orzeczenia odstąpił, mając na uwadze sytuację majątkową powodów odstąpił od obciążenia powodów pozostałymi nieuiszczonymi kosztami sądowymi i ustalił, że poniesie je Skarb Państwa.